

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PARLAMENTNÝ INŠTITÚT
Oddelenie parlamentného výskumu a vzdelávania

INFORMAČNÝ MATERIÁL

č. 10/2017

VÝSLUHOVÉ DÔCHODKY PRÍSLUŠNÍKOV OZBROJENÝCH ZBOROV V KRAJINÁCH EÚ

Vypracovala: Mgr. Petra Ďurinová, Odbor Parlamentný inštitút K NR SR

Supervízor: RNDr. Katarína Kubišová, vedúca Oddelenia parlamentného výskumu a vzdelávania

Schválil: JUDr. Milan Hodás, PhD., riaditeľ Odboru Parlamentný inštitút K NR SR

Máj 2017

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne, alebo odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Parlamentného inštitútu a autora.

Anotácia

Predkladaná štúdia prináša základné informácie o vybraných krajinách EÚ, v ktorých je zavedený inštitút výsluhového dôchodku pre príslušníkov ozbrojených zborov, tiež o výške priemerného výsluhového dôchodku a o podmienkach jeho priznania. V úvodnej časti je spracovaná situácia v danej oblasti v Slovenskej republike, v ďalšej časti sa nachádza stručné medzinárodné porovnanie právnej úpravy v danej oblasti v štátoch: Česká republika, Estónsko, Francúzsko, Grécko, Litva, Lotyšsko, Poľsko a Veľká Británia.

Kľúčové slová

dôchodok, výsluhový dôchodok, ozbrojené zbory, EÚ

Obsah

Úvod

Výsledky analýzy

Česká republika

Estónsko

Francúzsko

Grécko

Litva

Lotyšsko

Poľsko

Veľká Británia

Záver

Tabuľka – Výsluhové dôchodky v krajinách EÚ

Použité zdroje

Úvod

Príslušníci ozbrojených zborov na Slovensku nárok, na výsluhový dôchodok majú. Dávky výsluhového zabezpečenia poskytované policajtom a profesionálnemu vojakovi závisia od doby trvania služobného pomeru v ozbrojených bezpečnostných zboroch, ozbrojených zboroch, Hasičskom a záchrannom zbore, Horskej záchrannej službe, Národnom bezpečnostnom úrade, Slovenskej informačnej službe a ozbrojených silách a od sumy služobného platu, ktorý dosiahli v ustanovenom období pred vznikom nároku na dávku.¹ Podľa Inštitútu ekonomických a spoločenských analýz sa na Slovensku priemerný výsluhový dôchodok policajta pohybuje okolo 500 eur, u vojakov dosahuje 700 eur.²

Príslušník ozbrojených zborov má nárok na výsluhový dôchodok, ak mu skončil služobný pomer, a ak služobný pomer trval najmenej 25 rokov.³ Na priznanie výsluhového dôchodku je teda potrebné, aby sa príslušník Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchrannej služby, colník ako aj príslušník ozbrojených síl, ktorý vykonáva profesionálnu službu alebo vojak, ktorý sa počas výkonu vojenskej služby v ozbrojených silách štúdiom alebo výcvikom pripravoval na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách, preukázal potvrdením príslušného útvaru sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, či získanou dobou výkonu služby.⁴

Nasledujúca analýza bude venovaná téme výsluhových dôchodkov v krajinách EÚ. Ponúkne odpovede na otázky, v ktorých krajinách je zavedený výsluhový dôchodok pre príslušníkov ozbrojených zborov, aký je ich priemerný výsluhový dôchodok a za akých podmienok môže byť priznaný.

¹ Zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

² INESS - Inštitút ekonomických a spoločenských analýz. *Výsluhové dôchodky = verejný záujem?*. Dostupné na: <http://www.iness.sk/stranka/9381-Vysluhove-dochodky--verejny-zaujem.html>.

³ Zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴ Sociálna poisťovňa. *Uplatnenie nároku na starobný dôchodok*. Dostupné na: http://www.socpoist.sk/vdok_simple-uplatnenie-naroku-na-starobny-dochodok/1286s16658c?set_subframe=blind.

Výsledky analýzy

Oddelenie parlamentného výskumu a vzdelávania, Odbor parlamentný inštitút K NRSR sa v záujme získania potrebných informácií obrátil prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD) na vybrané členské krajiny Európskej únie. Cieľom porovnávacej štúdie bolo zistiť, v ktorých krajinách je zavedený výsluhový dôchodok pre príslušníkov ozbrojených zborov, aký je ich priemerný výsluhový dôchodok a za akých podmienok môže byť priznaný.

V stanovenom termíne sme dostali stručné odpovede z 18 krajín – Chorvátsko, Česká republika, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Španielsko, Švédsko a Veľká Británia. Do dnešného dňa neodpovedalo 8 oslovených krajín – Bulharsko, Cyprus, Dánsko, Írsko, Taliansko, Malta, Portugalsko a Slovinsko. Rozhodnutie z rôznych dôvodov neodpovedať na položené otázky prijalo Belgicko.

Z krajín, ktoré nám na položené otázky odpovedali, výsluhový dôchodok pre príslušníkov ozbrojených zborov nie je zavedený v 10 krajinách – Chorvátsko, Fínsko, Holandsko, Luxembursko, Maďarsko, Nemecko, Rakúsko, Rumunsko, Španielsko a Švédsko. V nasledujúcej časti analýzy budú preto uvedené iba tie krajiny, ktoré výsluhové dôchodky pre príslušníkov ozbrojených zborov zavedené majú. Konkrétne ide o 8 krajín – Česká republika, Estónsko, Francúzsko, Grécko, Litva, Lotyšsko, Poľsko a Veľká Británia.

Česká republika

1 Policajti

Policajti majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého priemerná výška je 10 397 CZK = 392,52 € (údaj za marec 2017).

Podmienky poskytovania výsluhového dôchodku sú určené § 157 - § 163 zákona č. 361/2003 Z. z. o službe členov bezpečnostných síl v znení neskorších predpisov (v prípade bezpečnostných

síl, t.j. Polícia, Hasičský záchranný zbor, Colná správa, Väzenská služba, Inšpekcia bezpečnostných síl, Bezpečnostná informačná služba a Úrad pre zahraničné styky a informácie). Základná úroveň dôchodkového zabezpečenia je definovaná ako určité percento (20%) mesačného hrubého služobného príjmu, *ak člen vyššie uvedených bezpečnostných síl pracoval aspoň 15 rokov*. Príspevok sa môže zvýšiť v závislosti od dĺžky služby. Maximálna výška výsluhového príspevku nesmie presiahnuť 50% mesačného hrubého služobného príjmu.

2 Vojaci

Vojaci majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je 12 305 CZK = 464,55€* (údaj za marec 2017).

Podmienky poskytovania výsluhového dôchodku sú určené § 132 - § 137 zákona č. 221/1999 Z. z. o profesionálnych vojakoch v znení neskorších predpisov. V prípade profesionálnych vojakov je dôchodková dávka základnej úrovne definovaná na podobných princípoch, t.j. ako určitý percentuálny podiel (5%) priemerného mesačného služobného hrubého príjmu, *ak profesionálny vojak slúžil najmenej 15 rokov*. Príspevok sa môže zvýšiť v závislosti od dĺžky služby.

3 Hasiči

Hasiči majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je 9 526 CZK = 359,63€* (údaj za marec 2017).

Ako už bolo vyššie spomenuté podmienky poskytovania výsluhového dôchodku sú určené § 157 - § 163 zákona č. 361/2003 Z. z. o službe členov bezpečnostných síl v znení neskorších predpisov (v prípade bezpečnostných síl, t.j. Polícia, Hasičský záchranný zbor, Colná správa, Väzenská služba, Inšpekcia bezpečnostných síl, Bezpečnostná informačná služba a Úrad pre zahraničné styky a informácie). Základná úroveň dôchodkového zabezpečenia je definovaná ako určité percento (20%) mesačného hrubého služobného príjmu, *ak člen vyššie uvedených bezpečnostných síl pracoval aspoň 15 rokov*. Príspevok sa môže zvýšiť v závislosti od dĺžky služby. Maximálna výška výsluhového príspevku nesmie presiahnuť 50% mesačného hrubého služobného príjmu.

4 Príslušníci tajných služieb

Príslušníci tajných služieb majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je 11 798 CZK = 445,41€* (údaj za rok 2017) .

Podmienkou na priznanie výsluhového dôchodku je, *aby člen vyššie uvedených bezpečnostných síl pracoval aspoň 15 rokov*. Príspevok sa môže zvýšiť v závislosti od dĺžky služby. Maximálna výška výsluhového príspevku nesmie presiahnuť 50% mesačného hrubého služobného príjmu.

5 Colníci

Colníci majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška nie je k dispozícii*.

Podmienkou na priznanie výsluhového dôchodku je, *aby colník pracoval aspoň 15 rokov*. Príspevok sa môže zvýšiť v závislosti od dĺžky služby. Maximálna výška výsluhového príspevku nesmie presiahnuť 50% mesačného hrubého služobného príjmu.

6 Príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže

Príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je 8 699 CZK = 328,41€* (údaj za marec 2017).

Podmienkou na priznanie výsluhového dôchodku je, *aby člen vyššie uvedených bezpečnostných síl pracoval aspoň 15 rokov*. Príspevok sa môže zvýšiť v závislosti od dĺžky služby. Maximálna výška výsluhového príspevku nesmie presiahnuť 50% mesačného hrubého služobného príjmu.

7 Príslušníci horskej záchranej služby

Horská služba spadá pod Ministerstvo pre miestny rozvoj a jej členovia *nemajú nárok na výsluhový dôchodok*.

Estónsko

1 Policajti

Policajti majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je 709,5€*.

Policajti, ktorí *dosiahli vek 55 rokov, a ktorých dĺžka trvania policajnej služby je najmenej 20 rokov, z ktorých päť po sebe nasledujúcich rokov bezprostredne predchádza dosiahnutiu dôchodkového veku*, majú nárok na výsluhový dôchodok. Výška dôchodku predstavuje 50% platu, na platovej stupnici policajta, ktorá je základom pre výpočet výšky dôchodku.

2 Vojaci

Vojaci majú nárok na výsluhový dôchodok, *ktorého priemerná výška je 685,7€*.

Osoba, ktorá dosiahla *vek 50 rokov, a ktorej funkčné obdobie v armáde je najmenej 20 rokov*, má právo na získanie vojenského výsluhového dôchodku. Výška dôchodku predstavuje 50 % z priemeru na platovej stupnici podľa jednotlivých funkcií, ktorá je základom pre výpočet výšky dôchodku.

3 Hasiči

Nemajú nárok na výsluhový dôchodok.

4 Príslušníci tajných služieb

Majú nárok na výsluhový dôchodok, *ktorého priemerná výška je 709,5€*.

Podmienky na jeho získanie sú rovnaké ako v prípade policajtov, teda *vek 55 rokov, dĺžka trvania služby najmenej 20 rokov, z ktorých päť po sebe nasledujúcich rokov bezprostredne predchádza dosiahnutiu veku 55 rokov*. Výška dôchodku predstavuje 50% platu na platovej stupnici podľa jednotlivých funkcií, ktorá je základom pre výpočet výšky dôchodku.

5 Colníci

Nemajú nárok na výsluhový dôchodok.

6 Príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže

Nemajú nárok na výsluhový dôchodok.

7 Príslušníci horskej záchranej služby

Nemajú nárok na výsluhový dôchodok.

Francúzsko

Francúzsko je, čo sa týka výsluhových dôchodkov, špecifický prípad, pretože tu nie je osobitný výsluhový, dôchodkový systém pre príslušníkov ozbrojených zborov, ale pre všetkých štátnych úradníkov a aj pre ozbrojené jednotky platí rovnaký dôchodkový systém. Avšak štátny úradník aj príslušník ozbrojených zložiek má nárok na výsluhový dôchodok.

Štátny úradník, rovnako ako vojak, člen tajnej služby, colník, či zamestnanec väzenskej správy má nárok na výsluhový dôchodok po uplynutí minimálnej doby v službe. V prípade vojaka má na tento dôchodok nárok osoba, ktorá má odpracovaných 27 rokov služby, pokiaľ ide o dôstojníkov alebo za 17 rokov služby, v prípade poddôstojníkov

Podľa odpovede, ktorú sme od Francúzska dostali, však nie je možné určiť *priemerný výsluhový dôchodok*. Všetko záleží od osobnej situácie zamestnanca. Napríklad pre vojakov, dôchodok závisí od počtu rokov prispievania do dôchodkového systému a *rokov v službe* (kde sa započítava aj účasť v zahraničných operáciach, mimo územia Francúzska). Niektoré dôchodky sa zvyšujú aj v dôsledku namáhavej povahy práce (napr.: priradenie do ponorky).

Grécko

V Grécku je zavedený špeciálny dôchodkový systém pre armádu (armáda, námorníctvo a letectvo), vrátane polície, rovnako ako pre pobrežnú stráž a hasičov. Členovia ozbrojených zborov majú teda, okrem svojho starobného dôchodku, aj mesačný príspevok (niečo ako výsluhový dôchodok) zo svojho kapitálového fondu v závislosti od príslušnej jednotky, do ktorej patria.

Kapitálový armádny fond, v závislosti od rokov a pozície každého príjemcu dôchodku, prerozdeľuje každý mesiac hrubé sumy, ktoré sa v súčasnosti pohybujú *od 27,43€ pre desiatnikov, ktorí majú za sebou 25 rokov služobného pomeru až do 203,77€ pre generálov, ktorí*

slúžili 35 rokov. Letectvo a námorníctvo majú vlastné kapitálové fondy, ale ich najnovšie údaje nie sú k dispozícii.

Kapitálový fond štátnych zamestnancov, ktorý zahŕňa policajtov a hasičov, distribuuje (každé tri mesiace) *priemernú mesačnú dividendu, ktorá bola v roku 2016 vo výške 208,67€.* Právo na príspevok začína plynúť nasledujúci deň po prerušení mzdy.

Keďže je daný systém redistribučný, príspevok nie je vždy rovnaký, ale pohybuje sa v závislosti od výnosov z predchádzajúceho roka. Podľa *článku 47 zákona 4387/2016* tieto príjmy pochádzajú výlučne z príspevkov poistencov a príjmov pochádzajúcich z majetku fondu. Iba žiadosti, ktoré boli doručené od nadobudnutia účinnosti zákona, môžu získať mimoriadne finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu.

Výsluhový dôchodok (mesačný príspevok) sa určuje s prihliadnutím na celkovú dobu odslúžených rokov v ozbrojených zboroch. Príslušníci ozbrojených síl majú nárok na výsluhový dôchodok hneď po dni svojho odchodu do dôchodku, za predpokladu, že slúžili aspoň 15 rokov, bez ohľadu na ich vek. Ak príslušník ozbrojených síl odíde do dôchodku po 15 rokoch služby, tak môže žiadať o výsluhový dôchodok, ale starobný dôchodok môže poberať, až keď dosiahne vek 67 rokov.

Litva

1 Policajti

Policajti majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je 252€.*

Ak policajt *odslúžil najmenej 25 rokov a jeho služba skončila,* policajt je oprávnený získať výsluhový dôchodok na celý život.

2 Vojaci

Majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je 219€.*

Ak vojak *odslúžil najmenej 25 rokov a jeho služba skončila,* má nárok na výsluhový dôchodok.

3 Hasiči

Majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je 252€*.

Ak hasič *odslúži najmenej 25 rokov a jeho služba skončila*, má nárok na výsluhový dôchodok.

4 Príslušníci tajných služieb

Majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je 381€*.

Ak člen tajných služieb *slúžil najmenej 25 rokov a jeho služba skončila*, má nárok na výsluhový dôchodok.

5 Colníci

Majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je 224€*.

Ak colník *odpracoval najmenej 25 rokov a jeho služba skončila*, má nárok na výsluhový dôchodok.

6 Príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže

Majú nárok na výsluhový dôchodok, *ktorého priemerná výška je 253€*.

Ak člen zboru väzenskej a justičnej stráže *odslúži najmenej 25 rokov a jeho služba je ukončená*, má nárok na výsluhový dôchodok.

7 Príslušníci horskej záchranej služby

Nemajú nárok na výsluhový dôchodok.

Lotyšsko

1 Policajti

Majú nárok na výsluhový dôchodok, o ktorého *priemernej výške nie sú dostupné podrobné informácie*, avšak podľa Centrálného štatistického úradu je *priemerná výška výsluhových dôchodkov v Lotyšsku, za rok 2016, mesačne 328,70€ (bez ohľadu na profesiu)*.

Podmienkou na priznanie výsluhového dôchodku sú pracovné skúsenosti *najmenej 20 rokov a dosiahnutie veku 50 rokov*. Alebo nezávisle od veku, ak policajt ukončil svoju službu z dôvodu choroby alebo z dôvodu zníženia počtu zamestnancov, ak jeho pracovné skúsenosti nie sú kratšie ako 20 rokov, bude mu rovnako priznaný výsluhový dôchodok.

2 Vojaci

Majú nárok na výsluhový dôchodok, o ktorého priemernej výške nie sú dostupné podrobné informácie, avšak podľa Centrálného štatistického úradu je *priemerná výška výsluhových dôchodkov v Lotyšsku, za rok 2016, mesačne 328,7€ (bez ohľadu na profesiu)*.

Podmienky na priznanie výsluhového dôchodku sú nasledovné:

1) ak vojak slúžil minimálne 15 rokov;

2) ak vojak začal svoju službu do 31. decembra 2004 a slúžil najmenej 15 rokov, alebo ak vojak začal svoju službu po 1. januári 2005 a nepretržite slúžil 15 rokov a odišiel do dôchodku:

A) v súvislosti s dosiahnutím maximálnej vekovej hranice stanovenej na vykonávanie aktívnej vojenskej služby,

B) z dôvodu choroby alebo zdravotného stavu,

C) v dôsledku zníženia počtu vojakov alebo likvidácie jednotky alebo reorganizácie, alebo

D) z dôvodu skončenia trvania zmluvy o poskytovaní služieb uzatvorenej na určité obdobie.

3 Hasiči

Majú nárok na výsluhový dôchodok, o ktorého priemernej výške nie sú dostupné podrobné informácie, avšak podľa Centrálného štatistického úradu je *priemerná výška výsluhových dôchodkov v Lotyšsku, za rok 2016, mesačne 328,7€ (bez ohľadu na profesiu)*.

Podmienkou na priznanie výsluhového dôchodku sú pracovné *skúsenosti najmenej 20 rokov a dosiahnutie veku 50 rokov*. Alebo nezávisle od veku, ak policajt ukončil svoju službu z dôvodu choroby alebo z dôvodu zníženia počtu zamestnancov, ak jeho pracovné skúsenosti nie sú kratšie ako 20 rokov, bude mu taktiež priznaný výsluhový dôchodok.

4 Príslušníci tajných služieb

Majú nárok na výsluhový dôchodok, o ktorého priemernej výške nie sú dostupné podrobné informácie, avšak podľa Centrálného štatistického úradu je *priemerná výška výsluhových dôchodkov v Lotyšsku, za rok 2016, mesačne 328,7€ (bez ohľadu na profesiu)*.

Podmienkou na priznanie výsluhového dôchodku sú pracovné skúsenosti *najmenej 20 rokov a dosiahnutie veku 50 rokov*. Alebo nezávisle od veku, ak policajt ukončil svoju službu z dôvodu choroby alebo z dôvodu zníženia počtu zamestnancov, ak jeho pracovné skúsenosti nie sú kratšie ako 20 rokov, bude mu taktiež priznaný výsluhový dôchodok.

5 Colníci

Nemajú nárok na výsluhový dôchodok.

6 Príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže

Majú nárok na výsluhový dôchodok, o ktorého priemernej výške nie sú dostupné podrobné informácie, avšak podľa Centrálného štatistického úradu je *priemerná výška výsluhových dôchodkov v Lotyšsku, za rok 2016, mesačne 328,7€ (bez ohľadu na profesiu)*.

Podmienkou na priznanie výsluhového dôchodku sú pracovné skúsenosti *najmenej 20 rokov a dosiahnutie veku 50 rokov*. Alebo nezávisle od veku, ak policajt ukončil svoju službu z dôvodu choroby alebo z dôvodu zníženia počtu zamestnancov, ak jeho pracovné skúsenosti nie sú kratšie ako 20 rokov, bude mu taktiež priznaný výsluhový dôchodok.

7 Príslušníci horskej záchranej služby

Nemajú nárok na výsluhový dôchodok.

Poľsko

1 Policajti

Majú nárok na výsluhový dôchodok, *ktorého priemerná výška je 830€.*

Ak policajt *odslúžil najmenej 15 rokov a jeho služba skončila*, tak má nárok na výsluhový dôchodok.

2 Vojaci

Majú nárok na výsluhový dôchodok, *ktorého priemerná výška je 810€.*

Ak vojak *odslúži najmenej 15 rokov a jeho služba skončila*, má nárok na výsluhový dôchodok.

3 Hasiči

Majú nárok na výsluhový dôchodok, *ktorého priemerná výška je 830€.*

Ak hasič zamestnaný v štátnom hasičskom zbore *odslúžil najmenej 15 rokov a jeho služba skončila*, má nárok na výsluhový dôchodok.

4 Príslušníci tajných služieb

Majú nárok na výsluhový dôchodok, *ktorého priemerná výška je 830€.*

Ak člen tajnej služby *odslúžil aspoň 15 rokov a jeho služba skončila*, má nárok na výsluhový dôchodok.

5 Colníci

Nemajú nárok na výsluhový dôchodok.

6 Príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže

Príslušníci zboru väzenskej stráže majú nárok na výsluhový dôchodok, ale príslušníci justičnej stráže tento nárok nemajú.

Pokiaľ ide o príslušníkov zboru väzenskej stráže, tak *priemerná výška ich výsluhového dôchodku je 830€*.

Ak člen väzenskej stráže *odslúžil minimálne 15 rokov a jeho služba skončila*, má nárok na výsluhový dôchodok. Členovia justičnej stráže nie sú zahrnutí do katalógu povolání uvedených v *zákone o dôchodkoch pre policajtov, pracovníkov Úradu vnútornej bezpečnosti, Zahraničnej spravodajskej služby, Ústredného protikorupčného úradu, pohraničnej stráže, Úradu na ochranu vlády, Štátnu požiarnu službu a väzenskú stráž a ich rodiny* z 18. februára 1994 (pozmenenom a doplnenom v roku 2016), preto nemajú nárok na podobné výhody.

7 Príslušníci horskej záchranej služby

Nemajú nárok na výsluhový dôchodok.

Veľká Británia

1 Policajti

Majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška nie je k dispozícii*.

Za každý rok aktívnej služby policajti získavajú časť svojich príjmov, ktoré sú prehodnocované až do ich dôchodku. Keď policajti dosiahnu dôchodkový vek, tak potom k starobnému dôchodku získavajú aj tieto prehodnotenú príjmy. V prípade policajtov je dôchodkový vek 60 rokov.

2 Vojaci

Majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je 776£ = 898,64€*.

Za každý rok aktívnej služby vojaci získavajú časť svojich príjmov, ktoré sú prehodnocované až do ich dôchodku. Tie sú potom vyplatené v bežnom dôchodkovom veku (60 rokov).

Existuje tu však aj systém predčasného odchodu (Early Departure Scheme) pre vojakov, ktorí predtým odišli po dokončení 20-ročnej služby, pričom dosiahli vek minimálne 40 rokov. Tým sa potom poskytuje ročný príjem vo výške najmenej 34% hodnoty dôchodku a dane bez paušálnej sumy vo výške 2,25-násobku hodnoty dôchodku.

3 Hasiči

Majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška nie je k dispozícii*.

Za každý rok aktívnej služby získavajú hasiči časť svojich zárobkov, ktoré sa prehodnocujú v každom nasledujúcom roku až do ich odchodu do dôchodku. Pre slúžiacich hasičov je dôchodkový vek 60 rokov.

4 Príslušníci tajných služieb

Majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška nie je k dispozícii*.

Členovia tajnej služby majú prístup k systému dôchodkového zabezpečenia, ktorý je porovnateľný so systémom štátnej služby (teda s colníkmi a príslušníkmi zboru väzenskej a justičnej stráže, vid' nižšie).

5 Colníci

Majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je £776 = 898,64€*.

Colníci sú členmi systému dôchodkového zabezpečenia v štátnej službe. *Za každý rok aktívnej služby získavajú časť zárobku, ktorá sa prehodnocuje v každom nasledujúcom roku až do dôchodku. Colníci majú bežný dôchodkový vek, ktorý sa viaže na zákonný dôchodkový vek (65 rokov).*

6 Príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže

Majú nárok na výsluhový dôchodok, ktorého *priemerná výška je £776 = 898,64€*.

Príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže sú členmi systému dôchodkového zabezpečenia v štátnej službe. *Za každý rok aktívnej služby získavajú časť zárobku, ktorá sa prehodnocuje v*

každom nasledujúcom roku až do dôchodku. Príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže majú bežný dôchodkový vek, ktorý sa viaže na zákonný dôchodkový vek (65 rokov).

7 Príslušníci horskej záchranej služby

Nemajú nárok na výsluhový dôchodok. Horská záchrana je poskytovaná hlavne dobrovoľníkmi.

Záver (stručné zhrnutie)

*Aktuálna situácia spojená s výsluhovými dôchodkami sa líši od krajiny ku krajine. Z krajín, ktoré nám na položené otázky odpovedali, **výsluhový dôchodok pre príslušníkov ozbrojených zborov nie je zavedený v 10 krajinách – Chorvátsko, Fínsko, Holandsko, Luxembursko, Maďarsko, Nemecko, Rakúsko, Rumunsko, Španielsko a Švédsko.** Medzi krajiny, ktoré výsluhové dôchodky pre príslušníkov ozbrojených zborov, zavedené majú patrí **8 krajín – Česká republika, Estónsko, Francúzsko, Grécko, Litva, Lotyšsko, Poľsko a Veľká Británia.***

V Česku majú nárok na výsluhový dôchodok všetky skúmané skupiny štátnych zamestnancov (policajti, vojaci, hasiči, príslušníci tajných služieb, colníci, príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže) okrem príslušníkov horskej záchranej služby. Výška priemerného výsluhového dôchodku sa pohybuje medzi 350 – 460 € na mesiac. Nárok na výsluhový dôchodok majú policajti, vojaci, hasiči, príslušníci tajných služieb, colníci, príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže, ktorí slúžili najmenej 15 rokov a ich služba skončila.

V Estónsku majú na výsluhový dôchodok, nárok policajti, vojaci a príslušníci tajných služieb. Ostatné skúmané skupiny štátnych zamestnancov tento nárok nemajú. Pokiaľ ide o policajtov a príslušníkov tajných služieb, tak tieto skupiny majú nárok na výsluhový dôchodok, keď dosiahli vek 55 rokov, a keď dĺžka trvania ich služby je najmenej 20 rokov, z ktorých päť po sebe idúcich rokov bezprostredne predchádza dosiahnutiu dôchodkového veku. Vojak má na

výsluhový dôchodok nárok, ak dosiahol vek 50 rokov, a jeho funkčné obdobie v armáde je najmenej 20 rokov.

Francúzsko je, čo sa týka výsluhových dôchodkov, špecifický prípad, pretože tu nie je osobitný výsluhový, dôchodkový systém pre príslušníkov ozbrojených zborov, ale pre všetkých štátnych úradníkov ako aj pre ozbrojené jednotky platí rovnaký dôchodkový systém. Avšak štátny úradník, ako aj príslušník ozbrojených zložiek má nárok na výsluhový dôchodok. Štátny úradník, rovnako ako vojak, člen tajnej služby, colník, či zamestnanec väzenskej správy má nárok na výsluhový dôchodok po uplynutí minimálnej doby v službe. V prípade vojaka má na tento dôchodok nárok osoba, ktorá má odpracovaných 27 rokov služby, pokiaľ ide o dôstojníkov, alebo za 17 rokov služby, v prípade poddôstojníkov. Podľa odpovede, ktorú sme od Francúzska dostali, však nie je možné určiť priemerný výsluhový dôchodok. Všetko záleží od osobnej situácie zamestnanca.

V Grécku je zavedený špeciálny dôchodkový systém pre armádu (armáda, námorníctvo a letectvo), vrátane polície, rovnako ako pre pobrežnú stráž a hasičov. Členovia ozbrojených zborov majú teda, okrem svojho starobného dôchodku, aj mesačný príspevok (výsluhový dôchodok) zo svojho kapitálového fondu v závislosti od príslušnej jednotky do ktorej patria. Kapitálový armádny fond, v závislosti od rokov a pozície každého príjemcu dôchodku, prerozdeľuje každý mesiac hrubé sumy, ktoré sa v súčasnosti pohybujú od 27,43€ pre desiatnikov, ktorí majú za sebou 25 rokov služobného pomeru až do 203,77€ pre generálov, ktorí slúžili 35 rokov. Letectvo a námorníctvo majú vlastné kapitálové fondy, ale ich najnovšie údaje nie sú k dispozícii. Kapitálový fond štátnych zamestnancov, ktorý zahŕňa policajtov a hasičov, distribuuje (každé tri mesiace) priemernú mesačnú dividendu, ktorá bola v roku 2016 vo výške 208,67€. Právo na príspevok začína plynúť nasledujúci deň po prerušení mzdy. Výsluhový dôchodok sa teda určuje s prihliadnutím na celkovú dobu odslúžených rokov v ozbrojených zboroch. Príslušníci ozbrojených síl majú nárok na výsluhový dôchodok hneď po dni svojho odchodu do dôchodku, za predpokladu, že slúžili aspoň 15 rokov, bez ohľadu na ich vek. Ak príslušník ozbrojených síl odíde do dôchodku po 15 rokoch služby, tak môže žiadať o výsluhový dôchodok, ale starobný dôchodok môže poberať, až keď dosiahne vek 67 rokov.

V Litve majú na výsluhový dôchodok nárok všetky skúmané skupiny štátnych zamestnancov (policajti, vojaci, hasiči, príslušníci tajných služieb, colníci, príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže) okrem príslušníkov horskej záchranej služby. Výška priemerného výsluhového dôchodku sa pohybuje medzi 219 – 380 € na mesiac. Nárok na výsluhový dôchodok majú policajti, vojaci, hasiči, príslušníci tajných služieb, colníci, príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže, ktorí slúžili najmenej 25 rokov a ich služba skončila.

V Lotyšsku majú na výsluhový dôchodok nárok policajti, vojaci, hasiči, príslušníci tajných služieb, príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže. Nárok na tento druh dôchodku nemajú colníci a príslušníci horskej záchranej služby. Výška priemerného výsluhového dôchodku je na úrovni 328,7€ na mesiac. Pokiaľ ide o vojakov, tak nárok na výsluhový dôchodok majú tí vojaci, ktorí slúžili minimálne 15 rokov, ale ak vojak začal svoju službu do 31. decembra 2004 a slúžil najmenej 15 rokov, alebo ak vojak začal svoju službu po 1. januári 2005 a nepretržite slúžil 15 rokov a odišiel do dôchodku, v súvislosti s dosiahnutím maximálnej vekovej hranice stanovenej na vykonávanie aktívnej vojenskej služby, z dôvodu choroby alebo zdravotného stavu, v dôsledku zníženia počtu vojakov alebo likvidácie jednotky alebo reorganizácie, alebo z dôvodu skončenia trvania zmluvy o poskytovaní služieb uzatvorenej na určité obdobie, tak má tiež nárok na výsluhový dôchodok. Policajti, hasiči, príslušníci tajných služieb, príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže, majú nárok na tento dôchodok, ak odpracovali najmenej 20 rokov a dosiahli vek 50 rokov. Alebo nezávisle od veku, ak ukončili svoju službu z dôvodu choroby alebo z dôvodu zníženia počtu zamestnancov, ak ich pracovné skúsenosti nie sú kratšie ako 20 rokov.

V Poľsku majú na výsluhový dôchodok nárok policajti, vojaci, hasiči, príslušníci tajných služieb, príslušníci zboru väzenskej stráže, ktorí boli v službe minimálne 15 rokov. Ich vek je pritom irelevantný, teda nie je podmienkou na priznanie výsluhového dôchodku. Na výsluhový dôchodok nemajú nárok colníci a príslušníci horskej záchranej služby. Priemerný mesačný výsluhový dôchodok sa pohybuje medzi 810-830€.

Vo Veľkej Británii majú na výsluhový dôchodok nárok policajti, vojaci, hasiči, príslušníci tajných služieb, colníci, príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže; nárok naň nemajú iba príslušníci horskej záchranej služby, ktorí väčšinou svoju prácu robia ako dobrovoľníci. Priemerná výška výsluhového dôchodku vojakov, colníkov a príslušníkov zboru väzenskej a justičnej stráže je 898,64€. Pri ostatných skúmaných profesiách priemerná výška nie je k dispozícii. Policajti, vojaci a hasiči získavajú za každý rok aktívnej služby časť svojich príjmov, ktoré sú prehodnocované až do ich dôchodku. Keď dosiahnu dôchodkový vek, tak potom k starobnému dôchodku získavajú aj tieto prehodnotené príjmy. V prípade vyššie uvedených povolání je dôchodkový vek 60 rokov. Príslušníci tajných služieb, colníci a príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže získavajú za každý rok aktívnej služby časť zárobku, ktorá sa prehodnocuje v každom nasledujúcom roku až do dôchodku. Príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže majú bežný dôchodkový vek, ktorý sa viaže na zákonný dôchodkový vek (65 rokov).

Tabuľka – Výsluhové dôchodky v krajinách EÚ

Krajina	Skupiny, ktoré majú nárok na VD	Priemerná výška VD	Podmienky na priznanie VD	
			Počet rokov služby	Minimálny dosiahnutý vek
Česká republika	<i>policajti</i>	392,52 €	<i>najmenej 15 rokov a ich služba skončila</i>	---
	<i>vojaci</i>	464,55€		
	<i>hasiči,</i>	359,63€		
	<i>príslušníci tajných služieb</i>	445,41€		
	<i>colníci</i>	<i>nie je k dispozícii</i>		
	<i>príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže</i>	328,41€		

Estónsko	<i>policajti</i>	709,5€	<i>najmenej 20 rokov, z ktorých päť po sebe nasledujúcich rokov bezprostredne predchádza dosiahnutiu dôchodkového veku</i>	55 rokov
	<i>vojaci</i>	685,7€	<i>najmenej 20 rokov</i>	50 rokov
	<i>príslušníci tajných služieb</i>	709,5€	<i>najmenej 20 rokov, z ktorých päť po sebe nasledujúcich rokov bezprostredne predchádza dosiahnutiu dôchodkového veku</i>	55 rokov
Francúzsko	<i>všetci štátni zamestnanci</i>	<i>nie je k dispozícii</i>	<i>po uplynutí minimálnej doby v službe</i>	---
Grécko	<i>špeciálny dôchodkový systém pre armádu (armáda, námorníctvo a letectvo), vrátane polície, rovnako ako pre pobrežnú stráž a hasičov</i>	<i>od 27,43€ - 208,67€</i>	<i>výsluhový dôchodok (mesačný príspevok) sa určuje s prihliadnutím na celkovú dobu odslúžených rokov v ozbrojených zboroch</i>	---
Litva	<i>policajti</i>	252€	<i>najmenej 25 rokov a ich služba skončila</i>	---
	<i>vojaci</i>	219€		
	<i>hasiči</i>	252€		
	<i>príslušníci tajných služieb</i>	381€		
	<i>colníci</i>	224€		
	<i>príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže</i>	253€		
Lotyšsko	<i>policajti</i>	328,7€ (bez ohľadu na profesiu)	<i>vojaci: minimálne 15 rokov</i>	---
	<i>vojaci</i>		<i>ostatní uvedení: najmenej 20 rokov</i>	50 rokov
	<i>hasiči</i>			
	<i>príslušníci tajných služieb</i>			
	<i>príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže</i>			

Poľsko	<i>policajti</i>	830€	<i>najmenej 15 rokov a ich služba skončila</i>	---
	<i>vojaci</i>	810€		
	<i>hasiči</i>	830€		
	<i>príslušníci tajných služieb</i>	830€		
	<i>príslušníci zboru väzenskej stráže</i>	830€		
Veľká Británia	<i>policajti</i>	<i>nie je k dispozícii</i>	---	60 rokov
	<i>vojaci</i>	898,64€		60 rokov
	<i>hasiči</i>	<i>nie je k dispozícii</i>		60 rokov
	<i>príslušníci tajných služieb</i>	<i>nie je k dispozícii</i>		65 rokov
	<i>colníci</i>	898,64€		65 rokov
	<i>príslušníci zboru väzenskej a justičnej stráže</i>	898,64€		65 rokov

Výška priemerného výsluhového dôchodku je vyššia, ako na Slovensku, iba vo Veľkej Británii a Poľsku. V Estónsku je táto výška približne rovnaká ako u nás. Naopak nižšia priemerná výška výsluhového dôchodku bola zaznamenaná v 4 krajinách – Česku, Grécku, Litve a Lotyšsku. Na základe vyššie uvedeného je teda možné konštatovať, že výška priemerného výsluhového dôchodku je vzhľadom na HDP na Slovensku, spolu s Poľskom, jedna z najvyšších.

Vo všetkých skúmaných krajinách, na výsluhový dôchodok, nemajú nárok príslušníci horskej záchranej služby. Estónsko sa v porovnaní s ostatnými krajinami ukázalo, ako krajina, v ktorej má na výsluhový dôchodok nárok najmenej skúmaných skupín, konkrétne iba policajti, vojaci a príslušníci tajných služieb. Colníci taktiež nemajú nárok na výsluhový dôchodok vo viacerých krajinách, konkrétne ide o Lotyšsko, Poľsko a už spomínané Estónsko. Naopak vo Francúzsku má nárok na výsluhový dôchodok každý štátny úradník, rovnako ako aj príslušník ozbrojených zložiek.

Vo všetkých skúmaných krajinách, okrem Veľkej Británie, musia skúmané skupiny odslúžiť určitý počet rokov, aby získali nárok na výsluhový dôchodok. Avšak v 3 krajinách – Estónsko, Lotyšsko (okrem vojakov) a Veľká Británia je na priznanie výsluhového dôchodku potrebné dosiahnuť aj minimálny vek (vid'. tabuľka).

Použité zdroje

1/ European Centre for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD). ECPRD request no. 3394:– *Retirement pension of Members of Armed Forces*, 2017/04/19[online]. dostupné na: [https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/secured/detailreq.do?id=271504&hl=271519#reply_271519].

2/ INESS - Inštitút ekonomických a spoločenských analýz. *Výsluhové dôchodky = verejný záujem?* . Dostupné na: <http://www.iness.sk/stranka/9381-Vysluhove-dochodky--verejny-zaujem.html>.

3/ Sociálna poisťovňa. *Uplatnenie nároku na starobný dôchodok*. Dostupné na: http://www.socpoist.sk/vdok_simple-uplatnenie-naroku-na-starobny-dochodok/1286s16658c?set_subframe=blind.

4/ Zákon č. 328/2002 Z.z. *o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov*.

Bratislava, 23. mája 2017